

שאלות מענייני סוכות - שיעור 244

I. פריסת כיסוי פלאסטיק על הסכך מפני הגשם בשבת וביו"ט

עייין ברמ"א (תרכ"ו - ג) דגג שפותחין וסוגרין אותו בצירים אין בו משום בנין וסתירה אבל כיסוי של פלאסטיק על הסכך מותר רק אם מניח אותו בתוך הטפח מהסכך (אג"מ ה - ל"ט - ד) אמנם תחת הסכך מותר אפילו בתוך ג' טפחים להסכך משום לכוד (מ"ב ת"מ - סק"ה) והנפ"מ שעל הסכך האיסור משום שנעשה אהל חדש ע"י חלל האויר שבין הפלאסטיק והסכך ושיעור אהל טפח ותחת הסכך אינו נחשב אהל חדש ובתוך ג' אמרינן לכוד ועייין בשש"כ (כ"ד - הפנה כ"ט) ועייין בשער הציון (שס) דלא משמע הכי וכדבר למתוח האהל הקבוע בעגלות תינוקות שיש בו צירים שהחזון איש (נ"ז - י) התיר יש לפקפק ולכן יש להחמיר בלא פריסת טפח מערב שבת (אג"מ ד - ק"ה - ג) ואין להקשות מגג סוכה (רמ"א תרכ"ו - ג) דכבר עשוי וצריך רק למתוח הגג משא"כ במטריה שבגן או עגלות תינוקות שדוחק ועושה אהל מחדש (כלכלת שבת) ועייין בשיעורים (91-90) ועוד דגג הכותל (awning) חשיב פתח משא"כ מטריה או עגלות תינוקות

II. אם יש קיום מצוה לשבת בסוכה בגגון סגור מחמת הגשמים אם הגגון העשוי

מעץ והפסול אינו אלא מדרבנן משום גזירת תקרה ולדעת הרבה פוסקים יוצאים בסוכה אפילו כשאין המטר יכול לירד לתוכה דמן התורה כשירה ולכן נכון לעשות כן עייין בבה"ל (יש תרכ"ט) ויש סוברים שיריעות פלאסטיק שקופים (transparent) ואינם עושים צל כלל הרי הם כאויר ואם מונחים ע"ג סכך כשר אין פוסלים אלא משום שאין הגשם יכול לעבור דרכם ולכן הסוכה פסולה רק מדרבנן (פסקי תשובות תרכ"ט - ז) ומדאורייתא יצא אמנם בלא ברכה

III. לסכך במחצלת מפסי דיקטים

דעת הגרי"ש לאיסור משום ב' טעמים (א) דאין ג' טפחים בין נסר לנסר ולכן שיש לאסור משום גזירת תקרה כ"ש בנידון שהם סמוכים זה לזה יש לדון דיש בזה גזירת תקרה לכל הדעות וזה על פי מה שכתב הרשב"א שהובא דבריו בבית יוסף (תרכ"ט) דכיון שהנסרים תקועים הרי כל הנסרים כנסר אחד (ב) ועוד איכא לברורי מה טיבם של החוטמים המחברים דאפשר שיש בו גם משום מעמיד בדבר שאין מסככין בו וכ"כ הציץ אליעזר (י - כ"ט וי"ג - ס"ו) שיש למחות בכל מאי דאפשר וע"ע בספר הסוכה השלם (דף תמ"ח) שהביא דעת הגרשז"א דאין בזה משום גזירת תקרה כיון שהם דקים ורכים מאד ודינם ככל מחצלת העשויה לסכך וכ"כ השבט הלוי להתיר (ו - ע"ד) ולמעשה עייין בבה"ל (תרכ"ט - ז ד"ה עומדת בסופו) דכיון שהוא רק מלתא דרבנן בעלמא יש לסמוך על דעת המקילין

IV. הנחת הסכך ע"י אשה קטן או עכו"ם

עייין בשו"ע (תל"ה - ה) שכתב דעשיית סוכה ע"י גוי או אשה כשרה ואין דומה לציצית

V. יש ליזהר שלא לתלות שום נוי סוכה רק בפחות מד' טפחים לסכך (רמ"א

תרכ"ז - ד) ומדינא אין לאסור רק ברוחב ד"ט ולפי זה אין לתלות פירות כלים וכדומה אלא בתוך ד"ט לסכך (מ"ב סקט"ו)

VI. אם לעשות נוי סוכה דוקא מדברים שדרכם להשתמש בבית משום כעין תדורו ועיין באג"מ (ה - ל"ט - ו) דהנה תשבו כעין תדורו לא שייך לעשיית הסוכה אלא להישיבה ויש לו ליפות כותלי סוכתו משום חשיבות המצוה ועיין בסוכה (י) שתניא עיטרה בקרמין ובסדינין המציירין הוי נוי סוכה וכ"כ השו"ע (תרל"ח - ז)

VII. סוכה שדפנותיה מבגד קאנבס וקשר היריעה מלמעלה ולמטה על מסגרת שלא יניד הרבה ברוח עיין באג"מ (ה - ל"ט - ג) שכתב שיש חשש דמכיון דכשהתחיל לאכול היו היריעות מקושרין והיתה הסוכה כשרה וכיון שלא מצוי כל כך לינתק יש לחוש שלא יהיה אדעתיה לעיין אם ניתקו הקשרים שאז היא פסולה אף שהיריעות קיימין ועוד מחויב לחוש שמא נפסלה הסוכה ע"י רוח שאינה מצויה מ"מ השו"ע (תר"ל - י) כתב בלשון "אין נכון" לעשות כל המחיצות מיריעות של פשתן והוא לשון לכתחלה ולכן מי שיש לו סוכת קאנבס או שהוא אורח בסוכת חבירו יכול לאכול שם וחשיב כבדיעבד ועיין בפסקי תשובות (תר"ל - ט)

VIII. עשיית סוכה בקרקע רשות הרבים

עיין ברמ"א (תרע"ז - ג) דאין לעשות סוכה לכתחלה ע"ג קרקע של רבים ודעת המגן אברהם שאין לברך עליה והמברך ברכתו לבטלה שהנכרים אינם מוחלים אמנם רובו המתירים (בה"ל ד"ה וכן בקרקע) ועיין בקרא (נחמיה ח) שהיו עושים סוכות ברחובות ירושלים (ספר הסוכה השלם דף ת"ס)

IX. לסתור סוכה בחוה"מ

עיין במ"ב (תרס"ו - סק"ח) דלא יסתור סוכתו בהושענא רבה משום דהא כל היום חובתו לישן ולשנן שם ואי איקלע ליה סעודתא צריך לאכול בגוה משמע דאם הולך משם כגון מההרים לניו יארק ואין לו צורך כלל לסוכתו מותר וע"ע בשש"כ (ס"ז - הערה קט"ז) ועיין בפסקי תשובות (תרל"ח - ג) דחשיב מעשה הדיוט שלא לצורך המועד ואסור וסוכה ניידת (portable) שמפרקים ובונים אותם לפי הצורך יש להתיר לצורך המועד משום שהוא מעשה הדיוט (שו"ע הרב תרל"ח - י"ד)

חג שמח

נצפס לעלו' נשאות אב' אורי' ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארזכי ע"ה אלא אורח' האשה רחל' ב"ר גרשון חנוך העני' הכהן ע"ה